

No: 812 – Menş e Adı

SURUÇ NARI

Tescil Ettiren
SURUÇ BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 17.07.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 27.07.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 812
Tescil Tarihi	: 27.07.2021
Başvuru No	: C2020/201
Başvuru Tarihi	: 17.07.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Suruç Narı
Ürün / Ürün Grubu	: Nar / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Suruç Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Dikili Mahallesi Atatürk Bulvarı No:2 Suruç ŞANLIURFA
Coğrafi Sınırı	: Şanlıurfa ili
Kullanım Biçimi	: Suruç Narı ibaresi ve menşe adı amblemi ürünün kendisi veya ambalajının üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajının üzerinde kullanılmadığında, Suruç Narı ibaresi ve menşe adı amblemi işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Latince tür adı *Punica granatum* L. olan Suruç Narı, Şanlıurfa il sınırları içerisinde yüzlerce yıldır yetiştirilir. Suruç Narı; özellikle bölgede Suruç ilçesinin adıyla ünlenmiş ve bilinir hale gelmiştir. Suruç Narı; bölgesinde renk, tat ve aroması ile rağbet gören bir tarım ürünüdür.

Suruç Narı; kabuk rengi sarı ana fon üzerinde kırmızı ve pembe renk tonlarında, yapısı olarak iri ve orta iriliğe sahip bir nardır. Taneleri iri ve kolay tanelenme özelliği bulunur. Yumuşak çekirdekli ve mayhoş-tatlı tadından dolayı genellikle sofralık nar olarak tüketilir.

Suruç Narı, yetiştirildiği coğrafi alanın; coğrafi konumu ve iklim özellikleri, geçirgen, nemli ve serin toprak yapısı, meyve oluşumu döneminde bölgenin kuru hava koşulları ve ideal güneşlenme olanakları sayesinde aşağıda verilen ayırt edici özelliklerini kazanır.

Suruç Narı; taneler, kabuk, nar ara zarı (mezokarp) ve nar çekirdeği olmak üzere başlıca 4 ana kısımdan meydana gelir. Tanesi miktar olarak meyvenin yaklaşık % 60'ını oluşturur. Suruç Narı, sarı zemin üzerine kırmızı-pembe renklerden oluşan, orta ince ve elastik bir kabuk yapısına sahip, pembe-açık kırmızı renkte, yumuşak tanelidir. Suruç Narının meyve suyu randımanı en az % 45, asitlik özelliğinden tat olarak tatlı nar (sitrik asit cinsinden titrasyon asitliği % 1'den az) ve mayhoş nar (sitrik asit cinsinden titrasyon asitliği % 1-2 arasında) grubunda yer alır. Meyve ağırlığı olarak ise 250-650 gram aralığındadır. Şekil olarak, Suruç Narı tam olarak yuvarlak olmayıp, sap ve taç eksenini üzerinden hafif basık, meyve çap/boy oranı 1'in üzerinde, kabuk rengi olarak; sarı ana fon üzerinde kırmızı ve pembe tonlarında renklere sahiptir. Meyvenin iklim ve yetiştiricilik koşulları ve olgunluk durumuna göre suda çözünabilir kuru madde miktarı (briks değeri) en az % 15, fenolik madde içeriği en az 1300 mg/L'dir. Suruç Narında en fazla bulunabilen üç organik organik asit sırasıyla sitrik asit, askorbik asit, malik asit ve yine en fazla bulunabilen üç fenolik bileşik sırasıyla kuarsetin, kafeik asit ve kateşindir.

Üretim Metodu:

Suruç Narı Yetiştiriciliği ve Üretim Aşamaları

Suruç Narı; çok yıllık, çalı formunda, kuvvetli kök sistemine sahip, çok gövdeli, sık dallı bir bitkidir. Meyvesi iri ve şekil olarak üstten hafif basık küre şeklindedir.

Suruç Narı, -10°C'ye kadar düşük sıcaklık değerlerine dayanabilen, çeşitli iklim ve toprak koşullarında yetişebilen, bakımı kolay, uzun süre ağaçta kalabilen ve depolamaya uygun bir tarım ürünüdür. Belirtilen coğrafi sınır yaz ve sonbahar ayları dönemi nar yetiştiriciliği açısından için son derece uygun iklim şartlarına sahiptir. Suruç Narı yetiştiriciliğinde yıllık ortalama 500 mm'lik yağış yeterli olmakla beraber bu yağışların özellikle ilkbaharda düşmesi istenir. Meyve oluşumu döneminde kuru hava koşullarının sağlanması kaliteli meyvenin oluşmasını olumlu yönde etkiler.

Bahçe Tesisi: Nar bahçesi tesisinde yer tespitinden sonra, ilk olarak dikim yapılacak yerin tesviyesi yapılarak, pullukla derin sürüm yapılır. Sonbahar aylarında 40-60 cm derinlik ve çapta dikim çukurları açılır. Üst toprağa yanmış çiftlik gübresi karıştırılarak çukurlar bu karışımla doldurulur, varsa yabancı otlar temizlenir. Toprak dikime hazır hale getirilir. Dikim aralıkları 2 m ile 6 m arasında (ideal olarak 3x3 m veya 3x4 m) değişir. Dikim sıraları, etkin havalanma ve güneşlenme için, genellikle kuzey-güney doğrultusunda yapılır. Bahçe tesisinde yeterli güneşlenme ihtiyacına dikkat edilerek dikim yapılması tavsiye edilir.

Nar bahçesi genellikle, tüplü köklü fidanlarla oluşturulur. Önce toprak-gübre karışımı doldurulmuş çukurdan fidanın çelik kısmının tamamı toprak içinde kalacak kadar karışım alınır. Fidan buraya yerleştirilerek tekrar aynı toprak gübre karışımı ile doldurulur. Fidan diplerindeki topraklar iyice bastırılır, can suyu verilerek dikim tamamlanır.

Toprak ve İklim İstekleri: Suruç Narı toprak yönünden pek seçici değildir. Özellikle silisyumlu, çakıllı, kumlu, kireçli ve killi gibi çeşitli toprak tiplerinde nar yetiştiriciliği yapılabilir. Alkali ve asit topraklarda yetişir. Tuzluluğa orta derecede dayanıklıdır. Aşırı toprak nemine dayanıklıdır. Suruç Narı en uygun gelişmeyi, kuru ve sıcak hava koşullarında geçirgen, nemli ve serin topraklarda gösterir. Suruç Narı, özellikle belirtilen coğrafi sınırın iklimine uygun, hastalıklara dayanıklı, verimi iyi olarak nitelenir.

Budama: Suruç Narı için şekil budamasının ilk 2-3 yıl içinde ağaçlar verime yatmadan önce yapılması tavsiye edilir. Dikimden sonra dipten çıkan kuvvetli 3-4 sürgün ana gövde olarak seçilir ve tepeleri 50-60 cm kesilerek alçak taçlanmaları sağlanır. Verim budamasında ürün verime yattıktan sonra meyve verecek dallarda uç alma yapılmamalıdır. Suruç Narı, genel olarak üçüncü yıldan itibaren meyve verir. Bu dönemde seçilen 3-4 gövde dışında, çıkan dip sürgünlerinin temizlenmesi sağlanmalıdır. Geliştirme budaması için ise yaşlı gövdeler dipten kesilerek yeni sürgünlerin oluşumu teşvik edilir. Bu sürgünlerle aynı yollarla yeni gövdeler teşkil edilerek ağaç gençleştirilir. Suruç Narı, mevsimsel koşullar ve yetiştiricilik vb. çeşitli şartlara göre değişmekle beraber ortalama 20 yıldan sonra verimden düşer. Budamada istenirse gençleştirme işlemi her yıl her ağaçtan 1-2 gövde kesilerek kademeli olarak yapılır. Böylelikle nar bahçelerinden kesintisiz olarak ürün alınmasına devam edilebilir.

Gübreleme: Ağaca verilecek çiftlik gübresi iyi yanmış olmalı ve dekara 2-3 ton olacak şekilde sonbahar-kış aylarında gübre verilmesi ve çapa ile toprağa karıştırılması istenir. Azotlu gübreler ağacın sürgün gelişimi ve meyve büyümesi için oldukça önemlidir. İlk yıllarda ağaç başına amonyum sülfat olarak 250-500 gram verilmesi tavsiye edilir. İstenilen verime geçtikten sonra bu miktarın ağaç başına 200-300 gram olarak uygulanması istenir. Azotlu gübreler ilkbahar ve yaz aylarının başında olmak üzere 2 defa verilir. Gübrelemeden sonra bahçe hemen sulanmalı ve çapalanmalıdır. Fosforlu gübreler ise ağacın çiçeklenme, meyve tutumu ve kök gelişmesi amacıyla verilmelidir. Ağacın fosfor ihtiyacı tam verim döneminde fosfat gübresinden yaklaşık 250-500 gram olarak verilmesi tavsiye edilir.

Sulama: Suruç Narı, yetiştiriciliğinde genellikle nemli ve serin toprak şartları istenir. Bu nedenle yağışların yeterli olmadığı dönemlerde bu sulama şarttır. Sulamanın az ve sık olarak yapılması uygun olur. Genel olarak şubat-mart aylarında odun gözlerinin sürmesinden eylül-ekim aylarında meyve oluşumu-hasat evresine kadar sürekli olarak toprak nemi sağlanması gerekir. Bahçenin toprak yapısına göre sulama aralığı (genellikle 7-10 gün) belirlenip bu aralıklarda sulama yapılmalıdır. Yaz aylarında sulama sıklığı ve miktarı artırılabilir. Meyvelerin son olgunlaşma döneminde, hasattan 10-15 gün önce meyvelerde kabuk çatlaması sorunu ortaya çıkmaması adına sulamaya son verilmelidir.

Zirai Mücadele: Hastalık ve zararlılarla etkin mücadele kalite ve verimde önemli bir unsurdur. İlgili mevzuata uygun bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele yapılır. Sıra aralarında çıkan yabancı otlar, mekanik olarak traktörle çaplanır. Ağaç diplerindeki ve traktörün giremediği sıra üzerindeki yabancı otlar el çapası ile çapalanarak bahçelerden uzaklaştırılır.

Hasat: Suruç Narı; kaliks segmentlerinin dışarıya doğru açıldığı, meyve üzerindeki erkek organ iplikçiklerinin kuruduğu dönemden başlayarak toplanabilir. Nar hasadı, genellikle ağustos ayı sonunda başlar, kasım ayı ortalarına kadar devam eder. Hasat sonbahar erken donlarından ve yağışlardan önce bitirilmeli ve makas yardımıyla el ile yapılmalıdır.

Kaliks kısımları meyvenin albenisi açısından önem arz eder. Hasadı yapılan meyveler yumuşak bir şekilde kasalara bırakılmalı, kaliks kısmının zarar görmemesine dikkat edilmelidir.

Depolama ve Muhafaza Koşulları: Suruç Narının hasat sonrası modern muhafaza yöntemleri ile uzun bir dönemde piyasaya pazarlanma imkânı bulunur. Suruç Narı soğuk hava depolarında gıda ile temasa uygun plastik torbalarda, yaklaşık 6°C de ve % 85-90 nem oranında 6 aya kadar süreyle veya modifiye atmosfer (MAP) uygulamaları ile 7 aya kadar muhafaza edilebilir. Depolanacak ürüne, derinden 15 gün önce ilgili mevzuata uygun fungisit uygulanması, depolama süresince oluşabilecek bozulmaların azaltılmasında yardımcı olur.

Klasik muhafazada ise temiz, kuru, serin ve güneş görmeyen, zemini uygun ortamlarda; zarar görmemiş ve tasnif edilmiş, sağlam nar meyveleri sergi halinde veya kasalama şeklinde 2 aya kadar süre ile depolanabilir.

Denetleme:

Denetimler; Suruç Belediyesi koordinatörlüğünde; Suruç Belediyesi, Şanlıurfa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suruç İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesinden birer üyenin katılımı ile en az 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir.

Denetim yılda en az bir defa yapılır ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyetler Kanunu uyarınca raporlanarak her yıl düzenli olarak Suruç Belediyesi tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna sunulur. Şikâyet olması veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir.

Denetim mercii, Suruç Narı coğrafi işareti kullanım biçiminin uygunluğunu, ürünün hasadı, depolama ve muhafaza koşulları ile “Üretim Metodu“ bölümünde belirtilen hususlara uygun üretim yapılıp yapılmadığını denetler. Denetim sırasında tespit edilen uygunsuzluklar ile alınması gerekli tedbirler denetlenen ilgili kişi, kurum veya kuruluşa bildirilir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleşmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.